

A photograph of a forest floor covered in green moss and fallen branches, with tall trees in the background.

Paddenstoelen, waarzeggers van het bos

Eef Arnolds & Mirjam Veerkamp
Nederlandse Mycologische Vereniging

Informatie over:

- **Functioneren van het bos**
- **Bodemeigenschappen**
- **Verzuring en vermesting**
- **Samenstelling boomlaag**
- **Ouderdom bos en bomen**
- **Mycologische betekenis**
- **Wenselijk beheer**

Funcities van paddenstoelen:

- Afbraak van dood organisch materiaal (bladeren, hout, mest etc)
- Mycorrhizapartners van bomen en struiken
- Parasieten op levende planten

Spechtinktzwam

Henk Huijs

Botercollybia op verterend strooisel

Eef Arnolds

Botercollybia, mycelium

Eef Arnolds

Witte bultzwam

Eef Arnolds

Geringde vlekplaat
Witte mestinktzwam

Eef Arnolds

Vliegenzwam

Eef Arnolds

Mycorrhiza en mycelium
van stekelzwam

Eef Arnolds

Sombere
honingzwam

Eef Arnolds

Honingzwam mycelium

Eef Arnolds

Bodemeigenschappen

- Bodemtypen: klei, leem, zand
- Mineralengehalte
- Humustype: mull, mor
- Humusprofiel

Pracht-
Amaniet,
typisch voor
rivierklei

Eef Arnolds

Henk Huijser

Kegelpoederparasol, typisch voor kalkrijke mull

Eef Arnolds

Gele
aardappelbovist, typisch voor zure zandgrond

Witte
Kluifzwam,
typisch voor
kalkrijk zand,
vaak langs
schelpen-
paden

Michael
Pirkington

Verzuring en vermesting

- Veel soorten paddenstoelen zeer gevoelig voor verzuring en/of vermesting
- Indicatorsoorten, o.a. in het kader van de WAV

enbos

Eef Arnolds

Hanenkam

Henk Huijser

lauwvoet-
ekelzwam

L96 Ernstig bedreigd
L08 Kwetsbaar

Eef Arnolds

Korstmos-dennenbos

Eef Arnolds

Bloeddruppelstekelzwam, zeer gevoelig voor vermesting,
in Nederland uitgestorven

Eef Arnolds

Judasoor profiteert van vermesting

Eef Arnolds

Samenstelling boomlaag

- Veel soorten paddenstoelen gebonden aan bepaalde boomsoort
- Veel soorten gebonden aan ingevoerde (naald)bomen: groveden, lariks, fijnspar

Narcisridderzwam, mycorrhiza vormend met eiken

Henk Huijser

Doolhofzwam op oude eikensctronken

Eef Arnolds

Vergrast dennenbos

Eef Arnolds

Vissige
russula

Eef Arnolds

Oorlepelzwam, alleen op dennenkegels

Eef Arnolds

Goudvinkzwam, alleen op sterk verrot hout
van naaldbomen

Eef Arnolds

Sparrenstinktaailing, alleen op naalden van Fijnspar

Eef A

Holsteelboleet, mycorrhiza met lariks

Eef Arnolds

Ouderdom bos en bomen

- Mycorrhizapaddenstoelen veranderen met leeftijd bomen
- Strooiselverteerders afhankelijk van opbouw humusprofiel
- Veel houtafbrekers afhankelijk van aftakelende bomen en groot dood hout

Eef Arnolds

Pruikzwam

H. Schipper

Kammetjesstekelzwam

Eef Arnolds

Mycologische betekenis

- Soortsdiversiteit
- Aantal zeldzame soorten
- Aantal Rode-lijstsoorten
 - Rode Lijst 2008: 1619 soorten (62%)
 - Verdwenen: 171
 - Ernstig bedreigd: 293
 - Bedreigd: 368
 - Kwetsbaar: 353
 - Gevoelig zeldzaam: 414
 - Gevoelig trend: 20

Basisrapport

Rode Lijst Paddenstoelen

Eef Arnolds & Mirjam Veerkamp

2008

Nederlandse *Mycologische* Vereniging

Wenselijk beheer

- Afvoer materiaal in schrale bossen
- Aanleg nieuw bos op voedselarme bodems
- Geen ingrepen in oude bossen
- Sparen van oude bomen
- Sparen van mycologisch waardevolle naaldbossen
- Maaien van lanen en bermen
- Handhaven of aanleggen van schelpenpaden

Eef Arnolds

ng sparrenbos op voedselarm zand met de bedreigde Slijmige spijkerzwam

Sparen van oude bossen

Eef Arnolds

Kapvlakte

Eef Arnolds

Verruigende wegberm

Handhaven schelpenpaden

Eef Arno

Waarom zijn paddenstoelen niet zo populair in natuurbeleid en natuurbeheer?

- **Zeer veel soorten**
- **Identificatie vaak moeilijk**
- **Nederlandse literatuur onvolledig**
- **Fructificatie sterk fluctuaties, afhankelijk van weer**
- **Geen officiële status nationaal en internationaal**
- **Te weinig overdracht kennis door mycologen**

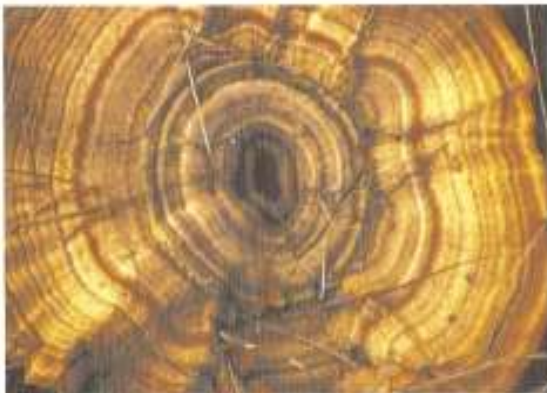
Monitoren van paddenstoelen

- **Landelijke paddenstoelen-
kartering door Nederlandse
Mycologische Vereniging**
- **Meetnet bospaddenstoelen in het
kader van het NEM**

Paddenstoelenmeetnet

- Tellen vruchtlichamen van 110 goed herkenbare telsoorten
- Meetpunten in bossen op zandgrond
- Meetpunten 500-1000 m²
- Tellingen maandelijks, juli-december

Handleiding Paddenstoelenmonitoring

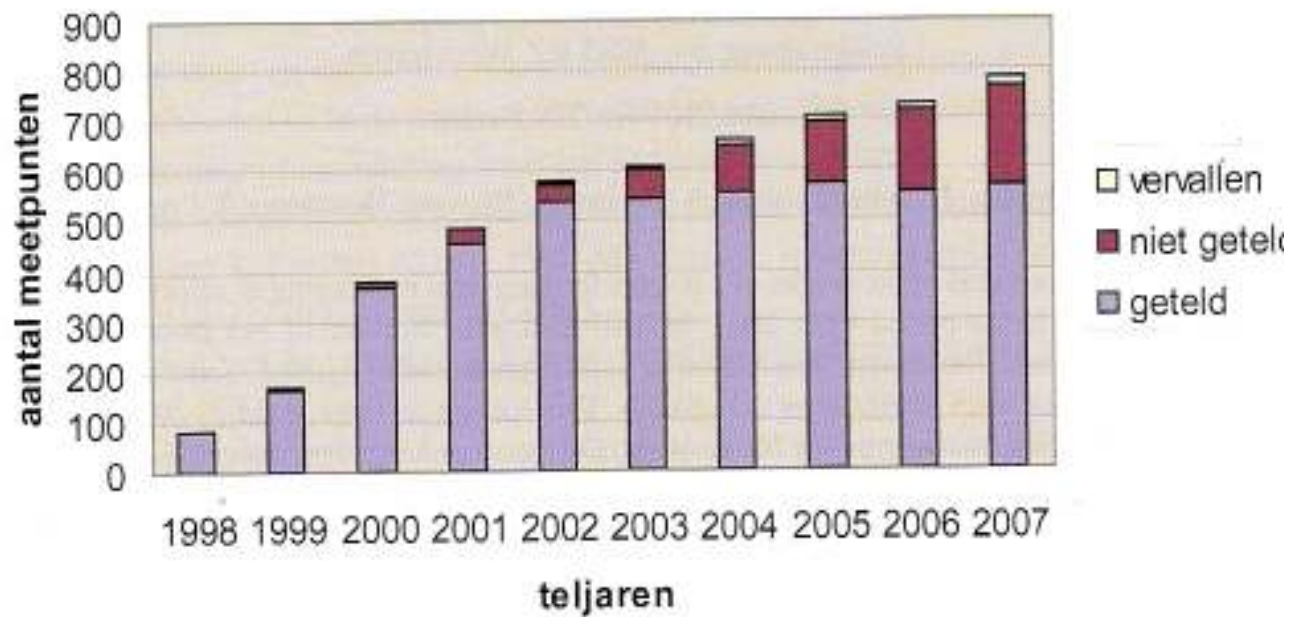
Nederlandse Mycologische Vereniging

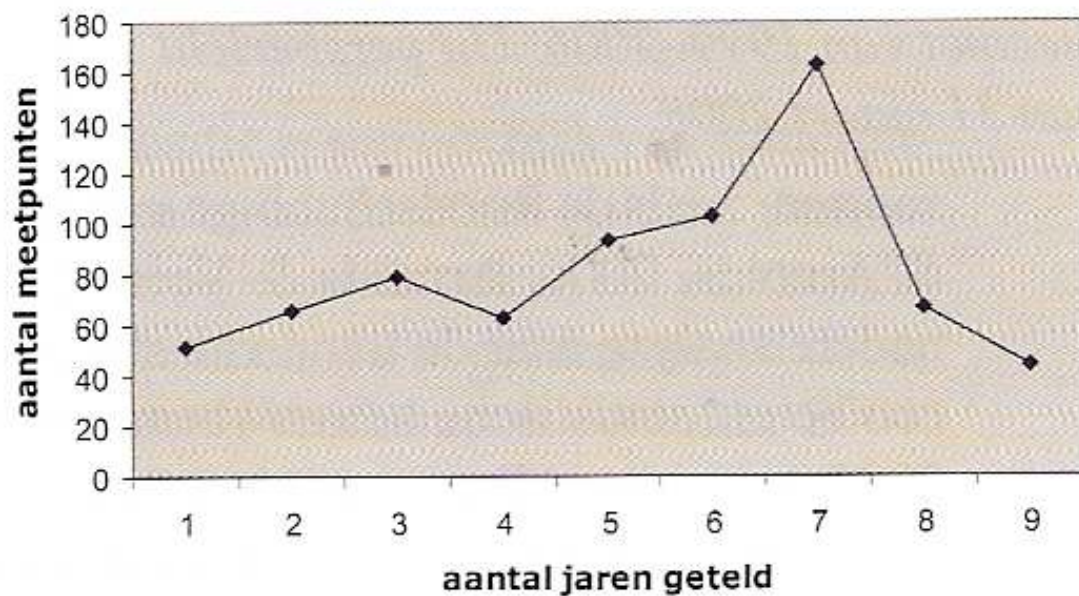
Centraal Bureau voor de Statistiek

ontwikkeling meetnet 1998-2007

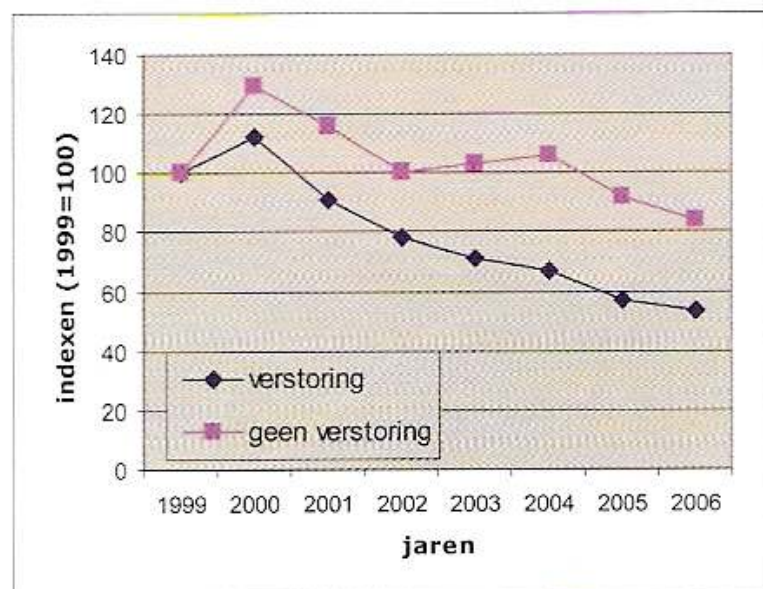

Figuur 1. Ontwikkeling van het meetnet in de periode 1998–2007.

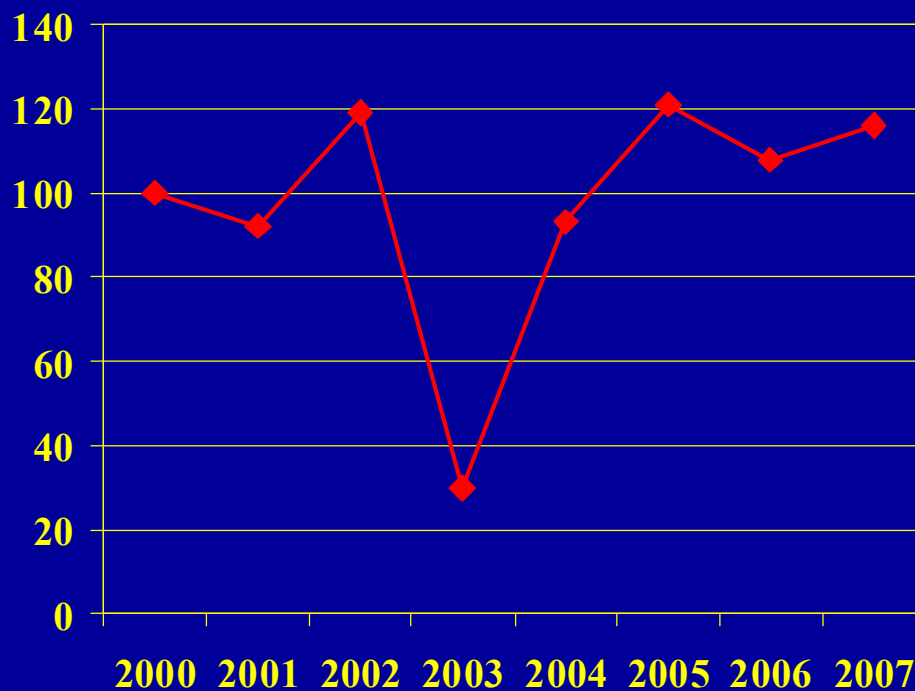

Figuur 2. Verspreiding van de meetpunten anno 2007. Eén symbool kan meer meetpunten omvatten. Gesloten driehoek: recent getelde meetpunten; open rondje: meetpunten waarvoor tellers worden gezocht.

Figuur 6. Gecombineerde indexen van 35 telsoorten in meetpunten zonder en met bodemverstoring.

Blauwvoetstekelzwam, index 2000-2007

Adopteer ook een
paddenstoelenmeetpunt
in uw omgeving!

